
Verslag van de 2^e Algemene Ledenvergadering VGSABIC-IP

Op 30 mei 2013 in het Auditorium bij SABIC-IP Bergen op Zoom

Aanwezig: 66 leden inclusief bestuur,
na 15.00 uur: Frank Mortier en Clemens Heijne van het pensioenfonds en Maarten Verhappen en Arthur Smits van SABIC-IP.

1. *Opening door de vice-voorzitter*

Onze vicevoorzitter, John Pantekoek, heet allen van harte welkom en dankt voor de grote opkomst, er zijn mensen die van heel ver naar Bergen op Zoom gekomen zijn. Door het vertrek om persoonlijke reden van voorzitter Kees Segaar staat John nu voor u.

2. *Mededelingen en ingekomen stukken*

2.1 Vaststellen agenda, agenda voor vandaag is akkoord. Omdat om ca. 15.00 uur vertegenwoordigers van het Pensioenfonds en SABIC-IP komen kan de volgorde worden aangepast.

2.2 Vaststellen notulen van de 1e Algemene Ledenvergadering op 12 april 2012, geen opmerkingen, met dank aan de secretaris voor het goede verslag.

3. *Verkiezing bestuur*

3.1 Kees Segaar is teruggetreden als voorzitter en het bestuur draagt Olaf Tant voor als voorzitter. Bestuur stelt voor Olaf Tant als nieuwe voorzitter en aangezien er geen tegenkandidaten zijn wordt Olaf per acclamatie benoemd.

3.2 Aftredend volgens Huishoudelijk Reglement: Jan van Es en John Pantekoek, beide zijn herkiesbaar. Beide worden herkozen bij acclamatie.

4. *Huishoudelijke zaken:*

4.1 Jaarverslag van de secretaris. Jaarverslag was bijgevoegd bij de uitnodiging en de agenda. Behoudens enkele spelfouten wordt met het verslag ingestemd.

4.2 Financieel verslag van de penningmeester. zie bijlage A voor de balans en de begroting 2013

4.3 Verslag van de kascommissie. Kascommissie bestond uit de Heren: Jan Bussink, Wis van Meurs en reserve Karl Heinz Roell. Secretaris heeft het positief verslag van Jan Bussink en Wis van Meurs ontvangen en het bestuur wordt decharge verleend.

4.4 Begroting 2013 en vaststellen contributie. In de begroting is de contributie van de NVOG opgenomen maar bestuur moet nog besluiten lid te worden. Verder is enige financiële reserve gewenst voor het geval we juridische bijstand nodig zullen hebben in verband met de plannen die SABIC heeft met ons Pensioenfonds.

De contributie blijft € 15,= per jaar. Bij de volgende jaarvergadering zal het vaststellen van de contributie expliciet op de agenda komen.

4.5 *Benoemen kascommissie.* De huidige 3 leden (zie boven) blijven aan.

5. *Stand van zaken en toekomstvisie*

5.1 *Hoe kan de vereniging invloed uitoefenen op wat staat te gebeuren in 2013*

Olaf Tant geeft aan dat er grote uitdagingen voor ons liggen:

- Het opzeggen van de Uitvoeringsovereenkomst met het pensioenfonds
- Plannen voor het overhevelen of fuseren van ons Pensioenfonds naar/met SABIC Geleen

Wettelijke hebben we als VGSABIC-IP geen bevoegdheden maar we zijn wel vertegenwoordigd in het in het bestuur van het Pensioenfonds:

- 2 gepensioneerden lid van Bestuur PF, t.w. Willem Grin en Lau de Smet
- 3 gepensioneerden lid van DR -> advies aan PF-bestuur, t.w. Jan van Es, Ed Schlarman en Olaf Tant
- 4 gepensioneerden lid van VO -> beoordeling functioneren PF bestuur (notitie in jaarverslag), t.w. Peter Broers, Joop Tillema, Bernard Klazema en Jan van Es

Verder zullen we actief onze mening of advies te geven aan het PF-bestuur en aan het Management van de onderneming.

[Daarvoor hebben we een zo hoog mogelijk aantal leden nodig, zodat we een krachtige vertegenwoordiging van gepensioneerden en slapers hebben! Zorg er dus voor dat jullie \(oud\)-collega's lid worden.](#)

De komende veranderingen worden door VG SABIC-IP actief opgevolgd!

- Het opzeggen van de Uitvoeringsovereenkomst met het pensioenfonds
De huidige overeenkomst is per 31-12-2012 opgezegd en een nieuwe overeenkomst zal bepalend zijn voor de financiering van het Pensioenfonds.
  - Blijft de kostendekkende premie behouden ?
  - Hoe komt de nieuwe regeling er uit te zien
  - Wat zijn de mogelijke effecten op de gepensioneerden, actieven en slapers ?
  - Worden alle opgebouwde rechten gerespecteerd ?
  - CAO onderhandelingen voor actieve deelnemers mogen niet bepalend zijn voor de pensioenen van gepensioneerden.
- Plannen voor fusie van ons Pensioenfonds met SABIC Geleen
  - Worden zowel de actieve als niet-actieve deelnemers overgeheveld ?
  - Wordt het een fonds met één pensioenregeling of één fonds met tweegescheiden regelingen met afzonderlijke financiering
  - Hoe zullen de gepensioneerden van SABIC-IP vertegenwoordigd worden in het nieuwe fonds ?

N.B. bij een fusie worden de eigen rechten meegenomen, bij een overheveling niet.

Tot op heden is SABIC-IP haar verplichtingen ten aanzien van pensioenen altijd keurig nagekomen !

Hieronder nog een korte toelichting op soorten pensioenregelingen:

Onze huidige SABIC-IP regeling is een DB regeling (Defined Benefit)

- Actieven: onvoorwaardelijke indexering, gegarandeerd pensioen.
- Niet actieven: voorwaardelijke indexering (afhankelijk van de wettelijke dekkingsgraad), gegarandeerd pensioen.

Voorgestelde nieuwe regeling is een CDC (Collective Defined Contribution) of collectieve beschikbare premie regeling.

- Actieven: voorwaardelijke indexering (afhankelijk van de dekkingsgraad). Geen gegarandeerd pensioen, hoogte mede afhankelijk van de dekkingsgraad.
- Niet actieven: voorwaardelijke indexering, (afhankelijk van de dekkingsgraad). Geen garantie: hoogte pensioen mede afhankelijk van de dekkingsgraad.
- SABIC Geleen is een nog "jonge" club met een beperkt aantal gepensioneerden, waarbij de slapers in het Pensioenfonds van DSM zijn gebleven. Hier in Bergen op Zoom/Raamsdonkveer moet SABIC-IP flinke bijstortingen doen om de dekkingsgraad op peil te houden. SABIC Geleen heeft al een CDC regeling. Bij een overgang zal SABIC-IP een eenmalige dotatie doen ter compensatie van de verloren rechten van de oud GE'ers

5.3 Landelijke ontwikkelingen op pensioengebied

John Pantekoek geeft een overzicht met daarin de nieuwe Pensioenwet en de herziening van het pensioenstelsel.

- ❖ Nieuwe pensioen wet. Ingevoerd per 1 januari 2007.

Wat is er veranderd:

- Deelname vanaf 21 jaar
- Afkoop van kleine pensioenaanspraken
- De financiële zekerstelling werd gemoderniseerd en wettelijk vastgelegd (er op kunnen vertrouwen dat het pensioen daadwerkelijk wordt uitgekeerd).
- Voorlichting aan de deelnemers tenminste één keer per jaar en de voormalige deelnemers (slapers) één keer per vijf jaar.
- Als de pensioenen niet worden geïndexeerd moeten de deelnemers en gepensioneerden daarover helder worden geïnformeerd.
- ❖ Verhoging AOW en pensioenleeftijd. Vanaf 1 januari 2013 stapsgewijze verhoging van de ingangleeftijd. In 2019 66 jaar, in 2023 op 67 jaar. Vanaf 2024 koppeling aan de statistische levensverwachting
- ❖ Fiscaliteit. Fiscale regels voor het aanvullend pensioen worden gewijzigd. (zgn. Witteveen kader)
- ❖ Pensioenakkoord van 10 juni 2011 (belangrijkste elementen)
  - Verhoging van de pensioenleeftijd
  - Stijging AOW uitkering, maar eerder stoppen met werken resulteert in een lagere AOW uitkering.
  - Er moet meer duidelijkheid komen over de risico's van de pensioenen.
  - Stabiliseren van de pensioenkosten (premies blijven stabiel)
  - Goede afspraken over hoe medewerkers langer kunnen blijven (door)werken.

- ❖ Kunduz akkoord. Eind april 2012 viel het kabinet Rutte. De Kunduz partijen kwamen met nieuwe maatregelen die sterk afwijken van het akkoord van 10 juni 2011 maar de hervormingen gaan wel door.
- ❖ Herziening Financieel Toetsingskader (FTK) (samenvatting)
  - Sociale partners en Pensioenfondsen moeten op voorhand afspraken maken over toedeling risico's.
  - Heldere communicatie naar de deelnemers zodat zij beter in staat zijn beslissingen te nemen op basis van het verwachte pensioen en de onzekerheden daarin.
  - Een meer stabiel toetsingskader, dat de afhankelijkheid van dagkoersen vermindert en duurzame beleidsbeslissingen ondersteunt
  - Het wettelijk kader zal voor bestaande en nieuwe contracten beter rekening houden met de ambitie om te indexeren
  - Nieuwe contracten maken het mogelijk om schok in financiële markten en de levensverwachting geleidelijk in de aanspraken te laten doorwerken.
- ❖ Het nieuwe beoogde financieel toetsingskader gaat uit van 2 contractvormen:
  - Het verbeterde – nominale pensioencontract
  - Het nieuwe – reële pensioencontract

De uitgangspunten van het nieuwe beoogde financieel toetsingskader zijn op enkele elementen na nog niet volledig uitgewerkt. De beoogde ingangsdatum van het herziene FTK en de nieuwe pensioenregelingen is 1 januari 2014
- ❖ Medezeggenschap
  - Op verzoek van de Stichting van de Arbeid (STAR) en de CSO (Ouderenorganisaties) is bij de nota van wijzigingen de strekking van het tweede medezeggenschapsovereenkomst eveneens in de pensioenwet opgenomen.
  - Gepensioneerden in ondernemingspensioenfondsen met een substantieel aantal gepensioneerden krijgen het recht om te kiezen tussen medezeggenschap via zetels in het bestuur of via deelname in een deelnemersraad. Het bestuur moet hun keuze volgen als de respons meer dan 50% bedraagt tenzij er zwaarwegende redenen zijn om zich daartegen verzetten.
  - In ondernemingspensioenfondsen zullen bij keuze voor bestuur deelname van gepensioneerden, de gepensioneerden en de werknemers evenredig naar hun aantallen binnen het fonds in het bestuur worden vertegenwoordigd. Het aantal zetels voor gepensioneerden mag echter maximaal gelijk zijn aan dat van de werknemers.

Op 27 februari 2012 heeft de regering het definitieve wetsvoorstel 'Versterking bestuur pensioenfondsen' bij de Tweede Kamer ingediend. Dit wetsvoorstel bevat het ook het initiatiefwetsvoorstel Koser Kaya / Blok over medezeggenschap van gepensioneerden in pensioenbesturen

EEN BLIK IN DE PENSIOENTOEKOMST

- ❖ Langer leven en lage rente
  - We staan aan de vooravond van ingrijpende veranderingen. Een aantal oorzaken overkomt ons zoals een stijgende levensverwachting en een aantal hebben we aan ons zelf te wijten.
  - Keerzijde dat we langer pensioen moeten uitkeren dan de periode dat de pensioenpremie was gebaseerd. Ook de huidige lage rentestand helpt niet mee. Vasthouden aan onze pensioenambities zou volgens Prof. Goudswaard een toename van de premiedruk geven van 30% in de komende 15 jaar. Zie hier de noodzaak van een pensioenakkoord.
- ❖ Aan ons zelf te wijten
  - Het vertrouwen in de pensioensector is niet erg hoog. De sector is jarenlang een bolwerk van complexe regelingen, vele wetswijzigingen, hoge kosten, foutgevoelige administratie onduidelijke communicatie en transparantie. Hoe mooier de regeling hoe duurder het advies en de uitvoering en des te makkelijker om fouten te maken.
- ❖ Pensioensector aan het vernieuwen
  - Een uniform pensioenoverzicht en het pensioenregister zijn er gelukkig gekomen.
Wat nog meer helpt is communicatie vanuit de werkgever waardoor het pensioenbewustzijn sterk verbetert.
Advies, bezoeken door verzekeraars of pensioenfondsen aan de werknemer krikken het bewustzijn verder op.
Werknemers moeten worden geholpen bij hun keuzes rondom pensioenleeftijd, nabestaandenpensioen.
De pensioenpremies moeten zeker voor 99% worden ingelegd om pensioen op te bouwen, waarbij de kosten en de risicopremies apart (door de werkgever) worden betaald.
Dit zijn beschikbare premieregelingen met zogenaamde netto staffels.
Transparantie aan werknemers over betaalde premie, over de kosten, het rendement en prognose kapitaal is noodzakelijk.
- ❖ Uitvoering van de pensioenregeling bij verzekeraar of PPI (naar verwachting kost dit meer geld).
  - Met de komst van de Premie Pensioen Instelling (PPI) wordt de markt van pensioenverzekeraars opengebrouwen.
Transparantie en lage kosten, ofwel eenvoud troef. Verschil zit 'm in de kosten voor implementatie, contractverlenging, adviezen, waardeoverdracht, slapers en wetswijzigingen die door PPI's vaak extra in rekening worden gebracht, terwijl de prijsopbouw bij verzekeraars dit meestal inclusief is.
  - Meer dienstjaren zijn dan nodig om hetzelfde pensioen te krijgen.

5.2 Inleiding door een bestuurslid van het Pensioenfonds SABIC-IP

Frank Mortier, voorzitter Pensioenfonds en Clemens Heijne, directeur schetsen de ontwikkeling van het Pensioenfonds SABIC-IP in 2012 en vooruitzichten 2013.

Mutaties in 2012: Frederik Grever is als voorzitter opgevolgd door Frank Mortier. Hedwig Peters is toegevoegd aan het bestuur als beleggingsdeskundige. Jos van Gisbergen is herbenoemd. In het bestuur van het Pf zijn 4 vertegenwoordigers van de werkgever en 4 vertegenwoordigers van de deelnemers benoemd. De vertegenwoordigers van de werkgever stellen zich onafhankelijk op en handelen volgens het moraliteit's vereiste.

In November 2012 is de Uitvoeringsovereenkomst per 31 december 2013 opgezegd.

Het belegd vermogen is in 2012 gestegen naar € 867 miljoen en bedraagt nu € 916 miljoen. (In 2008 was dit -19,8% door een negatief resultaat van de beleggingen). De dekkingsgraad (=pensioenvermogen/voorziening pensioenverplichtingen) bedraagt nu 106,8 %. Indien de dekkingsgraad onder 104,4 % komt vindt er geen indexering plaats en moet een herstelplan worden ingediend conform de regels van de Nederlandse Bank (DNB). Het bedrijf heeft een herstelbijdrage van € 22 miljoen bijgestort.

Op dit moment zijn er 5293 deelnemers in het fonds waarvan 1517 actieven, 2726 gewezen deelnemers en 1050 pensioengerechtigden.

Over 2012 hebben we een goed beleggingsresultaat gehad en is er geen toeslag verleend.

In 2013 hebben we afscheid genomen van bestuurslid Debbie Hameetman die het Pensioen project binnen SABIC gaat leiden. Marc Jamin is als opvolger benoemd. Arthur Smit heeft als directeur afscheid genomen en werkt nu voor SABIC in het pensioen project. Clemens Heijne is hem per 1 mei 2013 opgevolgd. Remy Benza is als stafmedewerker aan de slag gegaan. Carla Ligtenberg is assistent van de directie.

2013 zal voornamelijk in het teken staan van de **nieuwe pensioen regeling**.

De werkgever, SABIC, heeft aangegeven dat de huidige regeling onbetaalbaar wordt en stelt het volgende voor:

1. Pensioenregeling:

- Een CDC (Collectieve Defined Contribution) regeling, gebaseerd op een geïndexeerde middelloon regeling voor SABIC-IP per 1 januari 2014. Hierbij worden de risico's verdeeld in het collectief.
- Volgens de IFRS accounting regels kwalificeren als DC-regeling.
- Een structureel lagere, stabielere en voorspelbare premie.
- Inclusief fiscale wijzigingen uit hoofde van het Witteveen kader.

2. Uitvoeringsorganisatie:

- Eén SABIC Pensioenfonds in Nederland, te weten SABIC Europe
- Eén pensioenregeling voor de werkgevers en werknemers in Nederland.
- Bijdragen aan de harmonisatie van de SABIC arbeidsvoorwaarden in Nederland.

3. Collectieve waardeoverdracht:

- Collectieve waardeoverdracht alle rechten alle (gewezen) deelnemers van Pensioenfonds SABIC IP naar Pensioenfonds SABIC Europe.
- Eénmalige dotatie door werkgever.

Positie pensioenfonds

1. Pensioenregeling: onderhandeling werkgever met vakbonden.

Het pensioenfonds is geen partij, maar zal besluiten wel challengen.

2. Keuze uitvoeringsorganisatie: de werkgever kiest voor SABIC Europe pensioenfonds. Naam SABIC Europe wordt vervangen door SABIC Nederland. **Het pensioenfonds is geen partij, maar zal besluiten wel challengen.**
3. Collectieve waardeoverdracht: overdragen alle pensioenrechten van (gewezen) deelnemers naar het SABIC Europe pensioenfonds.

Betrokken partijen:

- Goedkeuring bestuur pensioenfonds SABIC-IP.
- Goedkeuring bestuur pensioenfonds SABIC Europe.
- Goedkeuring individuele deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden.
- (Liefst) positief advies deelnemersraad.
- Geen bezwaar van DNB.

Het pensioenfonds is wel partij.

Na deze presentatie ontstaat een levendige discussie waarbij ook Maarten Verhappen en Arthur Smit, namens SABIC, aanwezig zijn.

Ter verduidelijking: SABIC Europe is het bedrijf in Limburg dat SABIC jaren geleden van DSM heeft overgenomen, dus alleen in Nederland.

De dotatie door SABIC is bedoeld om de rechten die verloren gaan te compenseren, de hoogte van het bedrag moet nog bepaald worden en is ook uitgangspunt voor de onderhandelingen, die zullen plaats vinden tussen het bedrijf en de sociale partners.

Het pensioenfonds moet op een onafhankelijke manier een oordeel vormen. Zij heeft daartoe een project groep opgericht waarin Frank Mortier, Hedwig Peters, Theo Dekkers en Clemens Heijne zitting hebben. Daarnaast zullen externe juridische deskundigen worden ingehuurd.

In de nieuwe voorgestelde regeling zal beleggen steeds belangrijker worden en mogelijk moet het beleid hiervan bij het nieuwe fonds worden aangepast. Wat gebeurt er als niet alle deelnemers meedoen ? Dat wordt bekeken als alles duidelijk is. Alles zal afhangen van de omstandigheden, er zijn meerdere scenario's mogelijk (het meest donkere scenario is als de sponsor wegvalt). Het bestuur van het pensioenfonds is de behartiger van onze belangen, ook die van de "slapers".

Vergelijkingen tussen de rendementen die Pensioensfondsen maken zijn moeilijk, naast de verschillende regelingen zijn ook het mogen aangaan van risico's, renteafdekking, invloed sponsor, etc. zaken die vergelijking moeilijk maken.

De DNB stelt steeds hogere eisen aan de bestuursleden van een fonds.

Bij Koninklijke Shell gaat men voor nieuwe werknemers naar een CDC regeling, waarbij gepensioneerden hun DB regeling behouden, is dat een optie? Dit tast wel de solidariteit tussen generaties aan !

Slapers hebben wettelijk gelijke rechten en kunnen niet worden "uitgekocht"

Onze Vereniging Gepensioneerden is in feite geen partij in de onderhandelingen maar we worden er wel bij betrokken door het bedrijf, met name ook voor de communicatie naar onze leden. **Hoe meer leden we kunnen vertegenwoordigen, hoe meer naar ons geluisterd zal worden.**

Op 17 juni vindt er weer overleg plaats tussen betrokken partijen. Maarten Verhappen geeft aan dat eind juni 2013 een eerste reactie volgt door de werkgever. Doel blijft per 1 januari 2014 de gekozen CDC regeling te laten ingaan.

6. Mentoring & Coaching project

Helaas is door tijdgebrek dit onderwerp op de vergadering niet meer aan de orde kunnen komen.

We kunnen echter melden dat een 1^e project loopt met de firma Alpha-Enzymes van de Green Campus.

Verder is er nu contact met de Young Sabic Professionals (YSP) nadat de afdeling Personeelszaken in eerste instantie het project op "hold" had gezet in verband met tijdgebrek. De YSP zijn heel enthousiast en we hopen u binnenkort te informeren over de voortgang.

7. Rondvraag

Gezien het voorgaande zijn er geen punten meer voor de rondvraag.

8. Sluiting

Vice-voorzitter sluit om 16.35u de vergadering en dankt ieder voor de inbreng.

We zullen u op de hoogte houden via nieuwsbrieven en onze website over de komende ontwikkelingen

Thijs Koppers
Secretaris

Bijlage A

BALANS PER 31 DECEMBER 2012

	<u>31-12-12</u>		<u>31-12-12</u>
<u>Activa</u>		<u>Passiva en vermogen</u>	
Banksaldi Rabo	2901,89	<u>Vermogen</u>	
		- Stand per 1/1/	€ 0,00
		- Toevoegingen	<u>€ 2.712,98</u>
		- Stand per 31/12	<u>€ 2.712,98</u>
		Te betalen kosten	<u>€ 188,91</u>
	<u>€ 2.901,89</u>		<u>€ 2.901,89</u>

	<u>2012</u>		<u>2012</u>
Contributie	€ 3.367,50	Administratiekosten	€ 216,21
		Representatie	€ 15,00
		Porto	€ 102,50
		Reiskosten	€ 159,40
		Bankkosten	€ 110,69
		Kamer van Koophandel	€ 50,72
		Batig saldo 2012	<u>€ 2.712,98</u>
	<u>€ 3.367,50</u>		<u>€ 3.367,50</u>

BEGROTING 2013

	<u>Begroting</u>		<u>Begroting</u>
	<u>2013</u>		<u>2013</u>
Contributie	€ 3.700,00	Administratiekosten	€ 300,00
		Website	€ 30,00
		Representatie	€ 100,00
		Reiskosten	€ 250,00
		Porto	€ 150,00
		N.V.O.G.	€ 1.100,00
		Bankkosten	€ 125,00
		Kamer van Koophandel	€ 25,00
		Onvoorzien	€ 200,00
		Batig saldo 2013	<u>€ 1.420,00</u>
	<u>€ 3.700,00</u>		<u>€ 3.700,00</u>